

26.11.2019

Dnro 675/2019

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi
lainsaadantoyksikko@intermin.fi

Viite: Sisäministeriön 25.11.2019 päivätty lausuntopyyntö SMDno-2019-1029

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI POLIISIN HALLINNOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Sisäministeriö on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä, joka koskee poliisin hallinnosta annetun lain 4, 4 a ja 14 §:n muuttamista.

Suojelupoliisilla ei ole lausuttavaa poliisin hallinnosta annetun lain 4 tai 14 §:iin ehdotettavista muutoksista. Poliisihallituksen ja Suojelupoliisin ilmoitusvelvollisuutta sisäministeriölle koskevasta 4 a §:stä se lausuu seuraavaa:

Hallituksen esityksen mukaan ilmoitusvelvollisuutta koskevien säännösten täsmentämisellä turvattaisiin erityisesti ne välttämättömät sisäministeriön ohjaus- ja tiedonsaantioikeudet, jotka liittyvät ministeriötason tehtävien hoitamiseen. Ilmoitusvelvollisuuden sisältöön ja sen alaan nykyisin liittyvän tulkinnanvaraisuuden poistamiseksi poliisihallinnon ilmoitusvelvollisuuden kohteet ja sisältö määriteltäisiin siten, ettei niiden toteuttamisessa ole epäselvyyksiä.

Suojelupoliisi toteaa pitävänsä tärkeänä, että ministeriö saa alaiseltaan hallinnolta tehtäviensä hoitamiseksi tarvitsemansa tiedot. Suojelupoliisi pitää hallituksen esityksessä ehdotettuja täsmennyksiä Poliisihallituksen ja Suojelupoliisin ilmoitusvelvollisuuteen perusteltuina, mutta toteaa samanaikaisesti, ettei se omalta osaltaan katso nykyisenkään ilmoitusvelvollisuuden perustavaan sääntelyyn liittyvän erityisiä tulkinnanvaraisuuksia.

Yksittäisenä huomiona Suojelupoliisi toteaa, että 4 a §:n 1 momentin sanamuodon ja momentin perusteluiden välinen suhde näyttää osin epäselvältä. Momentin mukaan poliisiylijohdajan ja Suojelupoliisin päällikön olisi salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava sisäministerille sekä sisäministeriön kansliapäällikölle ja asianomaista toimialaa ohjaavan osaston tai yksikön päällikölle yhteiskunnallisesti merkittävistä toimialaa koskevista asioista. Momentin perusteluiden mukaan (s. 12) ilmoitettavien tietojen olisi lisäksi oltava välttämättömiä ministeriön tehtävien hoitamisen kannalta taikka tilannekuvan muodostamiseksi yhteiskunnallisesti merkittävästä tapahtumasta. Perusteluiden mukaan välttämättömyysarvioinnissa olisi aina kysymys harkinnasta, jossa otetaan huomioon salassapitosäännösten suojaaman edun tarve ja peruste suhteessa tarpeeseen muodostaa oikea ja toiminnan suunnittelun kannalta riittävä kokonaiskuva. Suojelupoliisi toteaa, että perusteluissa viitattu välttämättömyyskynnys tai harkinnanvaraisuuden elementti eivät ilmene itse sään-

nöksestä, joka päinvastoin näyttäisi asettavan Poliisihallitukselle ja Suojelupoliisille ehdottoman ilmoitusvelvollisuuden säännöksen alaan kuuluvista asioista. Perusteluista ei myöskään ilmene, kummalle osapuolelle - ilmoitusvelvolliselle vai ilmoituksen saajalle - mahdollisen harkintavallan käyttäminen kuuluisi.

Ehdotettu 1 momentti edellyttäisi, että ilmoitus tehdään sisäministerille, sisäministeriön kansliapäälliköille ja sekä asianomaista toimialaa ohjaavan yksikön päälliköille. Momentin perusteluiden (s. 11) mukaan ilmoitus tulisi tehdä kaikille momentissa mainituille henkilöille samanaikaisesti. Suojelupoliisi toteaa, että sikäli kuin ilmoitusvelvollisuus aiheutuu ylempään turvaluokkaan kuuluvasta salassa pidettävästä asiasta, saattaa samanaikaisen ilmoittamisen vaatimus olla tietoturvasyistä mahdoton täyttää kirjaimellisesti.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Peltari

Päälakimies

Jan Sjöblom